

Prof. dr hab. Andrzej C. Składanowski
Professor emeritus
Gdański Uniwersytet Medyczny
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 3a, 80-210 Gdańsk
e-mail:

**Ocena dorobku naukowego Pani dr ELWIRY BEATY BAKUŁY-ZALEWSKIEJ
i recenzja wniosku o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora
habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu
w dyscyplinie nauk medycznych**

Dane osobowe. Ubiegająca się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego, Pani dr Elwira Bakuła-Zalewska urodziła się 6 września 1972 roku w Warszawie. Tytuł zawodowy lekarza medycyny otrzymała w roku 1996 na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Białymstoku. Stopień naukowy doktora nauk medycznych w dziedzinie medycyny uzyskała na podstawie rozprawy pod tytułem „Histopatologiczny i immunohistochemiczny algorytm diagnostyczny mięsaków macicy” uchwałą Rady Naukowej Centrum Onkologii – Instytutu im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie w dniu 26 października 2011 r. Dane dotyczące dyplomu doktorskiego odczytałem z niepoświadczonej w kwestii tożsamości z oryginałem kserokopii bądź skanu dokumentu (Zał. 3). Dokument ten w formie poświadczonej przez Dział Bibliograficzny właściwej jednostki naukowej, jako kluczowy dla ocenianego wniosku, winien być uzupełniony.

Nie znalazłem w dokumentacji danych na temat miejsca stażu podyplomowego Habilitantki i jej zatrudnienia w latach 1996-2004. Można jedynie domniemywać, że były to jednostki ochrony zdrowia w Białymstoku lub okolicach gdyż to właśnie w tym mieście w Akademii Medycznej Habilitantka uzyskała dyplomy specjalistki I stopnia (w roku 2000) i II stopnia (w roku 2004) w dziedzinie patomorfologii. Od roku 2004 do dzisiaj zatrudniona jest w Narodowym Instytucie Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowym Instytucie Badawczym w Warszawie (NIO-PIB) w Zakładzie Patomorfologii Nowotworów, aktualnie na etacie adiunkta. Przejściowo pracowała również jako wykładowczyni na wydziałach pielęgnarskich filii Akademii Medycznej w Warszawie w Ostrołęce (2004-2006) oraz w Szkole Agrobiznesu w Łomży (2008-2010). Z niekompletnych danych dotyczących kariery zawodowej i z merytorycznego omówienia prac w cyklu habilitacyjnym wynika że

Habilitantka jest profesjonalnym lekarzem-diagnostą o specjalizacji cytologiczno-patologicznej. Nie znalazłem informacji o wcześniejszym ubieganiu się o nadanie tytułu doktora habilitowanego co upoważnia mnie do stwierdzenia że takowego nie było.

Na dzień wszczęcia bieżącego postępowania obowiązują kryteria oceny wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego zawarte w art. 219, ust. 1, pkt. 2 i 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023, poz 742) i według tychże kryteriów sformułowałem poniższą ocenę.

Praca habilitacyjna. Podstawowym osiągnięciem naukowym stanowiącym podstawę ubiegania się o stopień doktora habilitowanego przez Habilitantkę jest zespół siedmiu (7) prac - publikacji pt. „Współczesna diagnostyka cytologiczna zmian tarczycy i przystarczyc – poszerzenie możliwości diagnostycznych poprzez zastosowanie nowoczesnych technik” datowanych na lata 2015-2024 a więc rozpoczęty 4 lata po doktoracie. W zespole tym, zwanym też cyklem, znajduje się 5 prac oryginalnych, 1 praca przeglądowa oraz 1 rozdział w książce (atlasie) wydany w języku angielskim. Całość ma sumaryczny IF = 8,049 wg *Journal Citation Report* i łączną liczbę punktów ministerialnych 340. Tytuł jest adekwatny do treści zbioru a monotematyczność i wspólny cel naukowy całości są uzasadnione w opisie. Jest to przedstawienie specjalistycznego podejścia do diagnostyki zmian o różnym charakterze – łagodnym i złośliwym w gruczole tarczowym i w przystarczycach metodami obrazowania cytologicznego. Pośród metod znanych i tradycyjnie stosowanych opisane są tam również nowatorskie podejścia np. dla zróżnicowania pochodzenia zmian w rozmazach cytologicznych uzyskanych z biopsji cienko- i grubo-igłowych. Biorąc pod uwagę ocenę punktową, należy stwierdzić że 6 publikacji cyklu zostało opublikowanych w czasopiśmie o stosunkowo niskich wartościach IF i punktacji ministerialnej. Dane doświadczalne zostały zebrane z ograniczonej do jednego ośrodka klinicznego liczby prób biopsyjnych (pacjentów). Należy odnotować jednoznacznie wiodącą rolę Habilitantki w zespołach autorskich wszystkich pozycji cyklu gdzie zawsze zajmuje ona pierwszą pozycję. Wskazują na to również oświadczenia pozostałych autorów. Pod względem wartości naukowej prace te reprezentują różne grupy. Do najbardziej wartościowych należą te o numerach 1, 3 i 4 wykonane na próbkach tkanek pobranych od licznych kohort (od kilkudziesięciu do 200) pacjentów i zebranych w okresie kilku lat choć ciągle w ramach jednego ośrodka. Pozostałe 2 prace archiwalne są opisami przypadków (*case reports*) i stanowią raczej ciekawostki naukowe z niewielką wartością dodaną. Praca przeglądowa (inaczej poglądowa) o numerze 6 jest niezbędnym omówieniem cyklu, zawiera stanowisko Autorki dotyczące jego znaczenia dla nauki i kliniki oparte na solidnej bazie literaturowej; szkoda że opublikowana została w

niszowym czasopiśmie i z tego powodu zapewne o umiarkowanym wpływie na innych badaczy. Praca nr 7 ma charakter rozdziału podręcznika – atlasu z obrazami cytologicznymi o wysokiej jakości dla rozmazów biopsji tarczycy i przytarczyc a pochodzących z różnych zmian w tych gruczołach przy czym otrzymanych dzięki technikom opracowanym przez Habilitantkę. Opisy towarzyszące zdjęciom są wartościowe szczególnie dla diagnosty-patomorfologa. Wartość praktyczna syku publikacyjnego jest to wyraźnie zaznaczona. Podsumowując, dostarczona do oceny praca habilitacyjna stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej nauk medycznych jako specjalistyczne, dotychczas rzadko spotykane, ujęcie zagadnienia diagnostyki patomorfologicznej podejrzanych nowotworowo zmian w gruczole tarczowym i w jego bardzo blisko położonych, trudnych w identyfikacji przytarczycach. Praca w całości może być przydatna zarówno dla doświadczonych jak i dla początkujących diagnostów klinicznych aplikujących do specjalizacji patomorfologicznej.

Dorobek publikacyjny. Całość dorobku, poza kilkoma publikacjami w czasopismach spoza listy filadelfijskiej, powstała dopiero po uzyskaniu stopnia doktorskiego przez Habilitantkę. W bazie literaturowej czasopism z szerokiej branży medycznej PubMed® znalazłem łącznie 30 rekordów zawierających: pełnotekstowe prace archiwalne, prace poglądowe, opisy przypadków i rekomendacje w postępowaniach medycznych, które zostały opublikowane z udziałem Habilitantki w latach 2012-2024. Porównując rekordy z dostarczoną dokumentacją wniosku, stwierdziłem że są one równoważne z połączonymi zbiorami publikacji w tabelach IA (pełnotekstowe, razem 23), IIA (opisy przypadków, razem 4) i IIIA (poglądowe, 1 praca) uzupełnionymi o niezamieszczone w dokumentacji wieloautorskie rekomendacje medyczne „Diagnostyka i leczenie raka tarczycy u chorych dorosłych. Rekomendacje polskich towarzystw naukowych oraz Narodowej Strategii Onkologicznej – aktualizacja na rok 2022” oraz o pracę w pozycji 2 tabeli IB która została ujęta jako czasopismo bez IF (zapewne w roku publikacji 2017, aktualne IF=6,3). Połączone współczynniki wpływu wynoszą dla całego dorobku 74,5 a punkty ministerialne 1819. Są to wartości bardzo dobre dla etapu rozwoju naukowego Autorki i Współautorki tych prac. Przekrój jakościowy czasopism, w których je opublikowano jest mocno zróżnicowany. Są tam prace w czasopismach z kwartyli Q1 (140 punktów ministerialnych jak dla *Journal of Clinical Medicine* lub *Cancers*), Q2 ale również z Q3 i Q4 (15-20 punktów ministerialnych). Nie stwierdzono wyraźnych preferencji autorów przy wyborze czasopism ale można stwierdzić że w większości obejmują tematykę ogólną kliniczno-nowotworową albo specjalistyczną kliniczno-patomorfologiczną. Jak wcześniej stwierdzono, w zespole prac włączonych do pracy habilitacyjnej Habilitantka odgrywała rolę wiodącą. W pozostałych pracach jej udział był w większości pomocniczy i wspomagający a

konkretnie w większości dostarczała ona ekspertyzy patomorfologicznej. Stan cytowalności tych prac na dzień wszczęcia przewodu habilitacyjnego jest niezły bo wynosi według bazy Web of Science 337 a według Scopus 369 cytowań (bez autocytowań odpowiednio 327 i 354). Współczynnik Hirscha Habilitantki obliczony według powyższych baz wynosi odpowiednio 11 lub 12. Są to wartości nieco niższe od zwykle obliczanych dla etapu habilitacji w naukach medycznych lub przyrodniczych a wynika to zapewne z braku publikacji w czasopismach z listy filadelfijskiej w okresie przed doktoratem.

Poza publikacjami w czasopismach z listy filadelfijskiej, Habilitantka wprowadziła do obiegu naukowego kilkanaście prac w czasopismach na liście B, a tu zgodnie z dokumentacją: 4 pełnotekstowe prace naukowe, 1 opis przypadku, 3 prace pogładowe, 3 rozdziały w podręcznikach anglojęzycznych, 1 rozdział w monografii, 34 streszczenia doniesień ustnych i plakatowych ze zjazdów międzynarodowych oraz 8 ze zjazdów krajowych. Podsumowując całkowity dorobek i działalność towarzyszącą, Habilitantka wykazywała się i nadal wykazuje istotną aktywnością publikacyjną.

Aktywność naukowa. Efekty pracy naukowo-badawczej Habilitantki wynikają z kierowania i udziału wykonawczego w 4 zadaniach badawczych w NIO-PIB. Tematycznie dotyczyły badań nad czynnikami prognostycznymi w mięsakach macicy, monitorowania pacjentów z nowotworami tarczycy i przytarczyc jak również optymalizacji technik biopsyjnych gruboigłowych w diagnostyce tych nowotworów. Habilitantka brała udział jako wykonawczynie również w projektach grantowych ze źródeł zewnętrznych, w tym przyznawanych zespołom w konkursach organizowanych przez KBN (1), MNiSzW (1), NCN (2) i NCBiR (1, w ramach programu STRATEGMED). Współpracowała w realizacji projektu naukowego z Warszawskim Uniwersytetem Medycznym w połączeniu z Instytutem Farmaceutycznym w realizacji projektu z programu POIG dotyczącego poszukiwania innowacyjnego leku skierowanego na śródbłonek naczyń. Inne współprace naukowe z ośrodkami naukowymi w Polsce dotyczyły Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w Kielcach i w bratniego NIO-PIB Oddziału w Gliwicach w którym to ośrodku Habilitantka przeprowadzała badania porównawcze zgodności oceny cytologicznej zmian w obrębie tarczycy wykonanych w kilku ośrodkach krajowych jak również pobierała próbki z biopsji aspiracyjnych cienkoigłowych tamtejszych pacjentów do własnej analizy. Zaznaczona jest współpraca z dwoma ośrodkami zagranicznymi aczkolwiek jej zakres dotychczas był niewielki. Habilitantka odbyła bowiem krótkoterminowy staż w Szpitalu Uniwersyteckim w Lund (7 dni) jeszcze w okresie przed doktoratem i dwutygodniową wizytę typu stażowego w Instytucie Curie-Paris (2024).

Poważniejsze efekty naukowe tego świeżej daty kontaktu być może pojawiają się w przyszłości.

Na uznanie Habilitantki w środowisku naukowców-klinicystów wskazuje zapraszanie jej na konferencje naukowe w kraju (razem 5) i za granicą (razem 3) gdzie pełniła funkcje przewodniczącej sesji oraz wygłaszała wykłady, w tym plenarne. Sama brała też udział w organizacji 3 konferencji naukowych oraz warsztatów mikroskopowych w kraju.

Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę. Pani dr Elwira Bakuła-Zalewska zaangażowana była w działalność dydaktyczno-szkoleniową już na początku kariery zawodowej. Prowadziła zajęcia z histologii, embriologii i patomorfologii dla słuchaczy wydziałów pielęgniarstwa szkół zawodowych w Ostrołęce i w Łomży. Od roku 2017 prowadzi w NIO-PIB wykłady dotyczące nowotworów narządu rodowego i warsztaty mikroskopowe w ramach kursów specjalizacyjnych dla lekarzy oraz w ramach cyklicznej konferencji Wrocławskie Dni Cytologiczne. Do jej osiągnięć w dydaktyce można zaliczyć opracowanie „Atlasu histologicznego mięśnia szkieletowego kończyny tylnej szczura” we współpracy z pracownikami Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego za co otrzymała Nagrodę Rektora tej uczelni w roku 2016.

Kierowała i nadal kieruje specjalizacjami patomorfologicznymi lekarzy medycyny (razem 2).

Jest członkiem kilku towarzystw naukowych: Polskiego Towarzystwa Lekarskiego (od 1996), Polskiego Towarzystwa Patologów (od 2000) i Europejskiej Organizacji Cytologicznej (od 2021, również jako oficjalny przedstawiciel Polski). Pełni w nich również funkcje zarządcze.

PODSUMOWANIE: Habilitantka, Pani dr Elwira Bakuła-Zalewska, wystąpiła w dniu 29 sierpnia 2024 roku do Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie za pośrednictwem Rady Doskonałości Naukowej (RDN) w Warszawie z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauk medycznych na podstawie: 1. osiągnięcia naukowego będącego cyklem publikacji pt. „Współczesna diagnostyka cytologiczna zmian tarczycy i przytarczyc – poszerzenie możliwości diagnostycznych poprzez zastosowanie nowoczesnych technik” i 2. dorobku naukowego, w oparciu o art. 221, ust. 10 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021, poz 478 ze zm.). W postępowaniu tym, po powołaniu mnie przez RDN na Recenzenta Komisji w dniu 5 listopada 2024 r. oraz powołaniu pełnego składu Komisji przez Radę Naukową NIO-PIB w dniu 13 listopada 2024

r., przekazano mi dokumentację Habilitantki pismem z dnia 18 listopada 2024 roku. Po zapoznaniu się z tą dokumentacją i dokonaniu własnych przeszukiwań baz danych stwierdzam co następuje:

- 1. Habilitantka posiada stopień naukowy doktora nauk medycznych w dziedzinie medycyny przyznany 26 października 2011 r. w Centrum Onkologii - Instytucie im. Marii Skłodowskiej-Curie, co wypełnia wymaganie sformułowane w art. 219, ust. 1, pkt. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023, poz 742.).**
- 2. Habilitantka posiada w dorobku osiągnięcie naukowe zatytułowane „Współczesna diagnostyka cytologiczna zmian tarczycy i przystarczyc – poszerzenie możliwości diagnostycznych poprzez zastosowanie nowoczesnych technik”, stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny – nauki medyczne i będące cyklem powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w recenzowanych czasopismach. Jest też twórczynią szeregu innych osiągnięć naukowych o niekwestionowanej wartości, które w roku opublikowania w ostatecznej formie były ujęte w wykazie czasopism sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, co wypełnia wymaganie sformułowane w art. 219, ust. 1, pkt. 2b Ustawy z dnia 20 lipca 2018 – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023, poz 742.).**
- 3. Habilitantka wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej instytucji naukowej bądź uczelni, w tym w dwóch instytucjach naukowych za granicą, co wypełnia wymaganie sformułowane w art. 219, ust. 1, pkt. 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023, poz 742.).**

Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdzam dalej że powyższy wniosek o wszczęcie postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego Pani dr Elwirze Bakule-Zalewskiej JEST ZASADNY, i w tymże postępowaniu uznaję że Pani dr Elwira Bakula-Zalewska spełnia wymagania ustawowe do nadania stopnia doktora habilitowanego.

Gdańsk, 9 grudnia 2024 r..

